

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Bodem in het omgevingsplan

in het omgevingsplan Bodem in het o
an Bodem in het omgevingsplan B
gevingsplan Bodem in het omgeving
n in het omgevingsplan Bodem in het
an Bodem in het omgevingsplan B
gevingsplan Bodem in het omgeving
n in het omgevingsplan Bodem in het
an Bodem in het omgevingsplan B

FASE 1

Bodem in het omgevingsplan	3
Bestudeer instructieregels	4
Bestudeer tijdelijk deel	5

FASE 2

Tijdelijk deel omgevingsplan	8
Tijdelijk deel omgevingsplan voor bodem	9
Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving	12
Nieuw deel omgevingsplan	14
Gemeente moet	15
Gemeente kan	17

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

Bodem in het omgevingsplan

Dit overzicht laat zien hoe gemeenten het thema bodem een plaats kunnen geven in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Klik op de verschillende blauwe onderdelen voor aanvullende uitleg. Of gebruik de pijltjes onderaan om door alle informatie te navigeren.

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 1

Bestudeer instructieregels

- Welke instructieregels vanuit Rijk en provincie zijn relevant?
- Prioriteer de benodigde aanpassingen in de tijd (van 2022 tot en met 2029)

Zorg voor inwerkingtreding Ow dat:

- Bekend is welke verplichtingen de gemeente heeft na inwerkingtreding van de Omgevingswet (instructieregels rijk en provincie);
- Bekend is hoe het tijdelijk deel van het omgevingsplan er na inwerkingtreding van de Omgevingswet uit ziet en (deels) invulling geeft aan de instructieregels van het rijk;
- In kaart is gebracht op welke punten het tijdelijk deel van het omgevingsplan aangepast of aangevuld moet worden en welke prioriteiten daarbij horen. Maak daarbij onderscheid tussen moeten en kunnen.

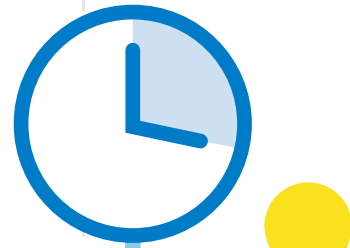
FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 1 pagina 1 van 3

Bestudeer tijdelijk deel

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 start de gemeente met een tijdelijk omgevingsplan. Voor 31 december 2029 moeten de tijdelijke regels omgezet zijn naar een omgevingsplan nieuwe stijl. Dit kan in één keer, maar ook stapsgewijs, bijvoorbeeld per gebied of per thema. Bepaal dan de beste volgorde om de (bodem)regels om te zetten. Hou daarbij rekening met de termijn waarop overgangsrecht afloopt.

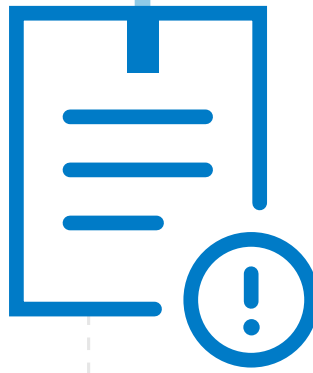
Ga na wat er in het tijdelijk deel van het omgevingsplan staat wanneer de Omgevingswet in werking treedt:

- Wat valt er onder het overgangsrecht?
- Wat zit er in de bruidsschat?

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 1 pagina 2 van 3

Bestudeer tijdelijk deel

Overgangsrecht (via Aanvullingswet / aanvullingsbesluit bodem) voor:

- Bodemfunctieklassekaart (art. 55 Besluit bodemkwaliteit)
- Gebiedsspecifiek beleid vastgesteld onder artikel 44 Besluit bodemkwaliteit, d.w.z. lokale maximale waarden (inclusief kaarten met de begrenzing van het bodembeheergebied en de kwaliteit van de bodem) en afwijkende eisen aan bodemvreemd materiaal).

NB: een voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde bodemkwaliteitskaart blijft ook na inwerkingtreding bruikbaar als basis voor de milieuverklaring bodemkwaliteit bij het toepassen van grond (voor te ontgraven grond en de ontvangende bodem)

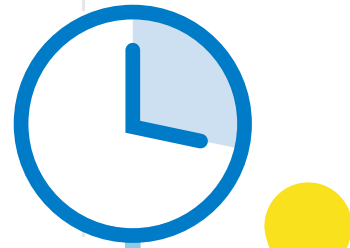
FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 1 pagina 3 van 3

Bestudeer tijdelijk deel

Diverse bruidsschatregels, waaronder:

- Toelaten bouwen op bodemgevoelige locaties (§ 22.2.7.2)
- Nazorg na saneren (§ 22.3.7.1)
- Kleinschalig graven > IW (§ 22.3.7.2)
- Activiteiten locaties (zonder onaanvaardbare risico's) (§ 22.3.7.3)
- Saneren van de bodem in het gebied De Kempen (§ 22.3.7.4)
- Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering (§ 22.3.8.1)
- installeren gesloten bodemenergiesysteem (§ 22.3.26)
- zorgplicht voor milieubelastende activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 vallen (art 22.44)
- wassen van voertuigen (§ 22.3.14)

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

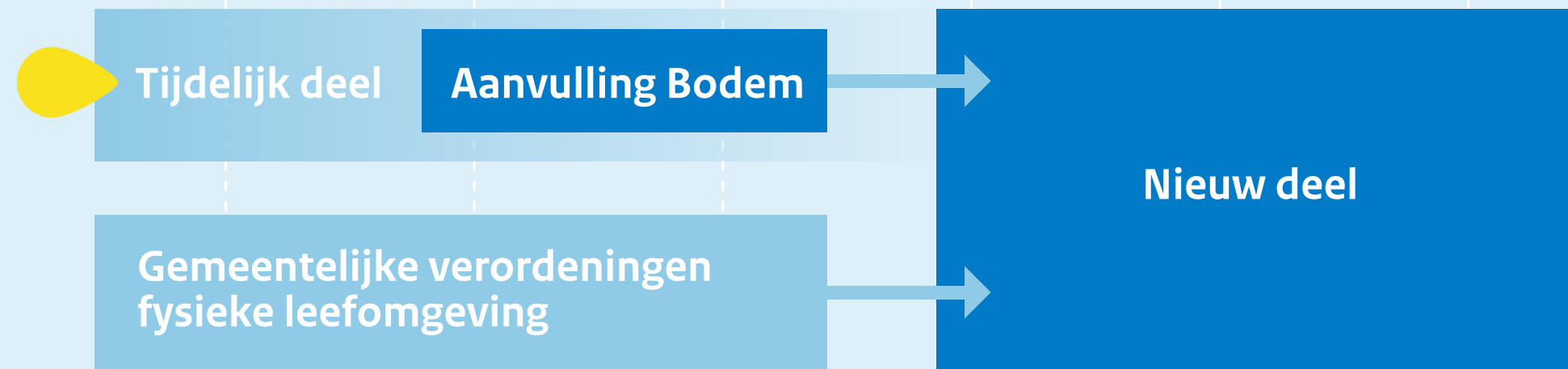
Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2

Tijdelijk deel omgevingsplan

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 start de gemeente met een tijdelijk deel omgevingsplan. Voor 31 december 2029 moeten de tijdelijke regels omgezet zijn naar een omgevingsplan nieuwe stijl. Dit kan in één keer, maar ook stapsgewijs, bijvoorbeeld per gebied of per thema. Bepaal dan de beste volgorde om de (bodem)regels om te zetten. Hou daarbij rekening met de termijn waarop overgangsrecht afloopt.

Tijdelijk deel

Het tijdelijke deel van het omgevingsplan bestaat in eerste instantie uit de bruidsschat, de huidige bestemmingsplannen en een deel van de lokale verordeningen. De gemeente moet deze regels omzetten naar het nieuwe deel en heeft de keuze om de regels uit de bruidsschat te behouden, aan te passen of te schrappen.

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 1 van 3

Tijdelijk deel omgevingsplan voor bodem

Het tijdelijk deel bestaat uit:

- bruidsschatregels Invoeringsbesluit: o.a. bodemenergie, lozingen
- bruidsschatregels Aanvullingsbesluit: o.a. kleinschalig graven, bouwen op verontreinigde bodem, nazorg
- overgangsrecht Besluit bodemkwaliteit: bodemfunctieklassekaart, gebiedsspecifiek beleid

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 2 van 3

Tijdelijk deel omgevingsplan voor bodem

Waar bestaat het tijdelijk deel van het omgevingsplan voor bodem uit?

1. Diverse bruidsschatregels, waaronder:

- Toelaten bouwen op bodemgevoelige locaties (§ 22.2.7.2)
- Nazorg na saneren (§ 22.3.7.1)
- Kleinschalig graven > IW (§ 22.3.7.2)
- Activiteiten locaties (zonder onaanvaardbare risico's) (§ 22.3.7.3)
- Saneren van de bodem in het gebied De Kempen (§ 22.3.7.4)
- Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering (§ 22.3.8.1)
- Installeren gesloten bodemenergiesysteem (§ 22.3.26)
- Zorgplicht voor milieubelastende activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 vallen (art 22.44)
- Wassen van voertuigen (§ 22.3.14)

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 3 van 3

Tijdelijk deel omgevingsplan voor bodem

Waar bestaat het tijdelijk deel van het omgevingsplan voor bodem uit?

2. Overgangsrecht (via Aanvullingswet) voor:

- Bodemfunctieklassekaart (art. 55 Besluit bodemkwaliteit)
- Gebiedsspecifiek beleid vastgesteld onder artikel 44 Besluit bodemkwaliteit, d.w.z. lokale maximale waarden (inclusief kaarten met de begrenzing van het bodembeheergebied en de kwaliteit van de bodem) en afwijkende eisen aan bodemvreemd materiaal)

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 1 van 2

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

De volgende verordeningen fysieke leefomgeving komen niet in het tijdelijke deel:

- Verordening aanwijzing interferentiegebied
- Verordening bodemsanering
- Nota bodembeheer (met uitzondering van bodemfunctiekaart en gebiedsspecifiek beleid)
- Bouwverordening

De gemeente zal dus zelf de gewenste regels moeten opnemen in het omgevingsplan (nieuwe deel). Check deze gemeentelijke verordeningen in relatie tot bodem en stel jezelf de vraag of je het huidige lokale beleid wil continueren of dat de rijksregels wellicht volstaan.

Nota bodembeheer (m.u.v. onderdelen die onder overgangsrecht Besluit bodemkwaliteit vallen en automatisch overgaan naar het tijdelijk deel van het omgevingsplan).

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 2 van 2

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

[Transitie nota bodembeheer en bodemkwaliteits- en bodemfunctiekaarten naar het stelsel van de Omgevingswet \(samendedieptein.nl\)](#)

Bouwverordening: bijvoorbeeld het aanwijzen van gebieden waar geen bodemonderzoek nodig is.

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

Nieuw deel

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2

Nieuw deel omgevingsplan

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 start de gemeente met een tijdelijk omgevingsplan. Voor 31 december 2029 moeten de tijdelijke regels omgezet zijn naar een omgevingsplan nieuwe stijl. Dit kan in één keer, maar ook stapsgewijs, bijvoorbeeld per gebied of per thema. Bepaal dan de beste volgorde om de (bodem)regels om te zetten. Hou daarbij rekening met de termijn waarop overgangsrecht afloopt.

Nieuw deel

Het nieuwe deel bevat de regels die al omgezet zijn naar de nieuwe situatie. De verplaatste regels moeten voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Het omgevingsplan moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en is digitaal beschikbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zorg dat deze voldoen aan de instructieregels van Rijk en provincie. Gedurende de transitie wordt het nieuwe deel steeds groter, tot uiteindelijk het hele omgevingsplan in lijn is met de Omgevingswet.

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 1 van 2

Gemeente moet

Beoordeel bruidsschat

Maak voor alle regels uit de bruidsschat een keuze uit:

- behouden
- schrappen
- aanpassen

Beëindig overgangsrecht

Bepaal vóór het overgangsrecht afloopt nieuwe regels voor:

- bodemfunctieklassekaart
- gebiedsspecifiek beleid

Zet instructieregels om

Denk voor bodem aan de volgende instructieregels:

- toelaten bouwactiviteit op bodemgevoelige locatie
- nazorg
- indeling landbodem in bodemfunctieklassen
- aanwijzing bodembeheergebieden
- weging waterbelang
- provinciale instructieregels irt grondwaterkwaliteit

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2 pagina 2 van 2

Gemeente moet

Check nota Bodembeheer

De nota Bodembeheer komt deels terug in het overgangsrecht. Stel de volgende vragen:

- Volstaan de rijksregels?
- Welk deel van het lokale beleid zou eventueel moeten blijven?
- Wanneer moeten hiervoor regels komen in het omgevingsplan? Stel prioriteiten/programmeer

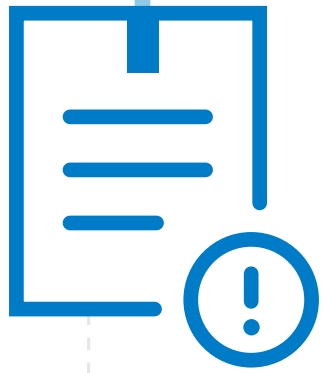
Check gemeentelijke verordeningen

Welk lokaal beleid wil je behouden? Bouw de regels daarvan om naar het nieuwe deel van het omgevingsplan.

FASE 1

Instructieregels vanuit Rijk en provincie

2021

Vorbereiden

Tijdelijk deel omgevingsplan

FASE 2

OMGEVINGSPLAN

Tijdelijk deel

Aanvulling Bodem

Nieuw deel

Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving

2022

2029

Tijdelijk omgevingsplan

Omgevingsplan nieuwe stijl

Moet

- Zet de bruidsschat en bepalingen overgangsrecht om naar nieuwe regels
- Beëindig overgangsrecht
- Geef invulling aan instructieregels van rijk en provincie
- Check nota bodembeheer
- Check gemeentelijke verordeningen

Kan

- Stel eigen regels
- Pas rijksregels aan (maatwerk)
- Stel omgevingswaarde vast

FASE 2

Gemeente kan

Stel eigen regels

De gemeente heeft de ruimte om eigen decentrale regels te stellen op tal van bodemonderwerpen, waaronder:

- fysische eigenschappen
- 3D-ordening in de ondergrond
- ecologie

Pas rijksregels aan

De gemeente kan maatwerk maken op basis van de rijksregels uit het Besluit activiteiten leefomgeving. Met aanvullingen en wijzigingen voor bodemactiviteiten als:

- graven
- saneren
- toepassen

Stel omgevingswaarde vast

In het nieuwe omgevingsplan kan de gemeente eventueel een decentrale omgevingswaarde vaststellen voor een onderdeel van de fysieke leefomgeving, zoals de bodem.

